

Poštnina plačana v gotovini.

Cena 2-50 Din.

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

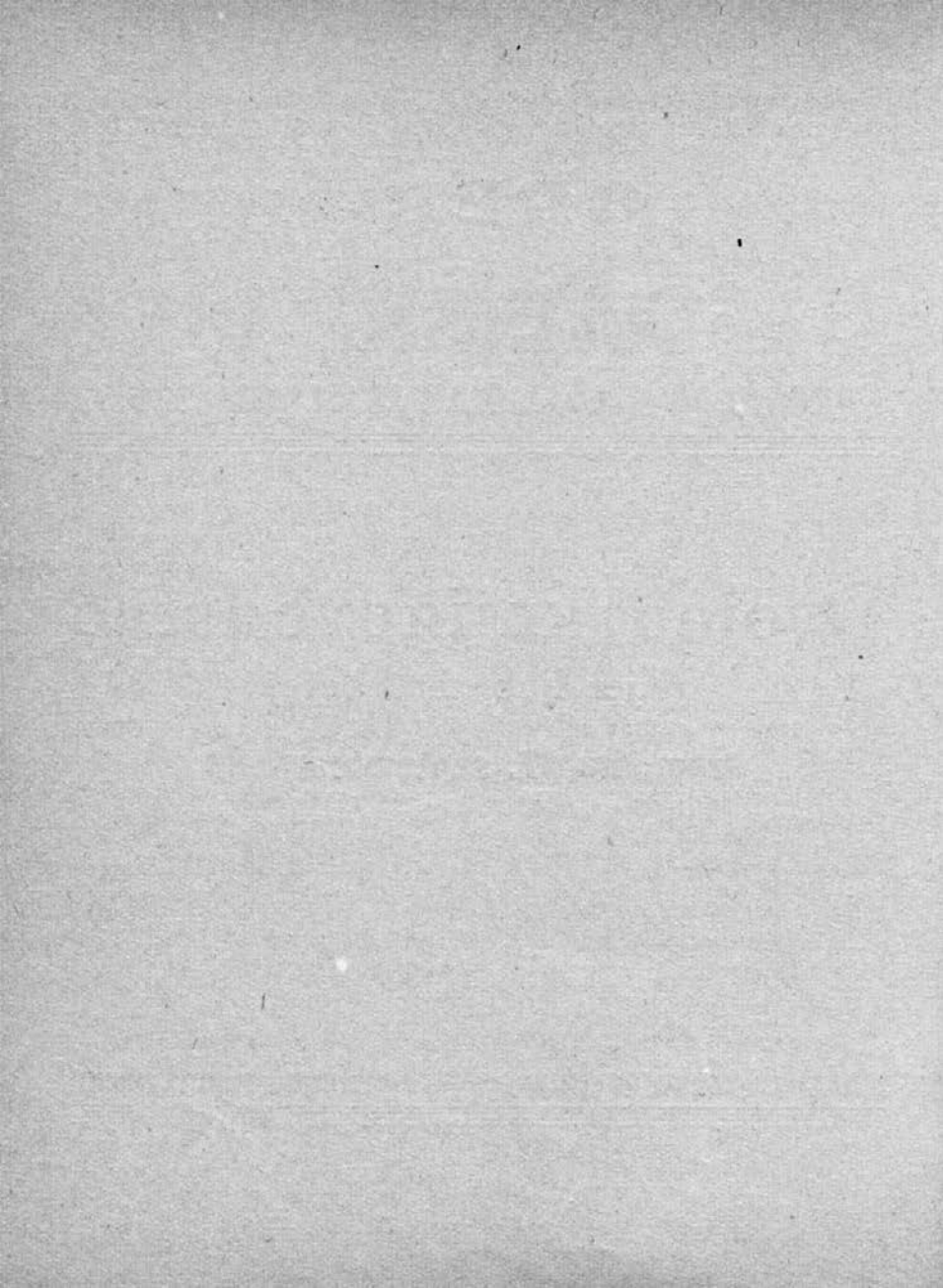
NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1936/37

Dvojno knjigovodstvo
(Kjer ljubezen cvete)

Premijera 17. septembra 1936

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK : M. BRAVNIČAR

Ost.:

Grün: Dvojno knjigovodstvo

Pod dehtečim naslovom »Wo die Liebe blüht« je zagledala ta operetca na Dunaju luč teatra. V prav nobenem pogledu ne zataji svojega rojstnega kraja, ki slovi širom sveta po lepih dekletih imenovanih »das süsse Mädel«, nadalje po vincu gori na Mauer, Kobenzelu in Gänsehaufu — in končno po staroslavni valčkih vse velike familije Straussov. — Torej vse skupaj tvori nekako krilatico: Vino, pesem in ženske...

•

Vendar je med to opereto in operetami sploh, velika in prav svojstvena razlika. Besedilo tvori popolnoma urejena komedija, lahko bi dejali, komedija zmešnjav, katera bi se lahko mirno in z uspehom igrala v dramskih hišah. Vso zasedbo tvori pet ženskih in štiri moških vlog — brez zborja in brez baleta. Tudi orkester je skrčen in obstoji samo iz petih godbenikov in klavirja. Vse te okoliščine pa operetice nikakor ne delajo manj vredne, nasprotno zelo apartna in fletna je...

•

In snov? Snov je stara, dobrodušna, na sveže povezana, lepo sfrizirana in zlikana. Siromak išče službo, pravi, da je knjigovodja, pa te zadeve ne razume, prav nič je ne razume — dobi pa zato dekle in dobi ženo, tovarno, vilo in dvanajstcilinderskega štajerca... Potem je tu sirota dekle iz parfumerije — pa dobi svojega fanta in moža vilo, in tovarno... Torej ob teh hudih časih se ljudem vsaj

v teatru godi dobro — bilance so — aktivne, knjigovodstvo, ki ga suče življenje ne razlikuje med »imeti« in »dati« — na široko siplje dobrote... Tu ni potvorjenih računov — knjige se vodijo v redu v aromatu valčkovega čara...

Prav tako kot je »Pod to goro zeleno« tipično češka opereta, je »Dvojno knjigovodstvo« — dunajska. — Danes se časi malo izpreminjajo — glavni depot operete ni več Dunaj — temveč je Praga. Ta pa tvori nekakšen prehod... Za Ljubljano je ta forma operete novost in bo baš vsled tega zanimala. Zanimala bo pa tudi zato, ker stavi na operetnega igralca in pevca stodontne igralske zahteve...

*

Za nas so dve postavke važne. Prva je, da prihaja v »Dvojnem knjigovodstvu« na slovenske teaterske deske »majhna« igralka in subreta gospa Marica Brumen-Lubejeva. Druga pa spada v knjigovodstvo Narodnega gledališča, ki hoče imeti močno postavko »imeti«. Torej je to knjigovodstvo dvojno, ako pa prištejemo, da je vedrost in smeh vrlina — potem je to knjigovodstvo trojno.

Maša Slavčeva:

Marica Brumen-Lubejeva

Na »deske, ki pomenijo svet« je stopila prvič v Mariboru. Poleg mnogih subretnih vlog, s katerimi je žela velike uspehe, je bila njena prva velika vloga Hannerl v opereti »Pri treh mladenkah«. Sledile so: »Logarjeva Krista«, »Grofica Marica«, »Jesenski manevri« i. t. d. Po sedmih letih sodelovanja v mariborskem gledališču je odšla za pol leta v Beograd k Vesničevi privatni opereti, nato pa je sledil velik skok: v zagrebško gledališče, kjer je zopet prepela in preplesala sedem sezon. Z njeno nastopno vlogo »Grofico Marico« si je takoj pridobila simpatije vse zagrebške publike. Poleg nešteti subretnih partij je pela: »Malo Floramy«, »Češke muzikante«, »Pri treh mladenkah«, »Splitski akvarel«, največji uspeh pa je dosegla kot Liza v Leharjevi opereti »Dežela smehljaja«.

Največkrat je pela »Malo Florany«, ki se zdi pisana prav zanjo: majhno, kakor živo srebro živahno deklico, razposajenko, razigranko, pravi sončni žarek kadar je vesela, s čutečo, toplo dušico, ki se razneži in razlije v solzah, podobnih pomladnemu dežju: vedno slutiš za njim sonce.

V čem leži čar male osebe Marice Lubejeve, ki jo poznajo Mariborčani samo pod imenom »naša Marica«?

Ona je tip one prave subrete preteklih dob, ki se je rodila z nastankom operete; tip impulzivnega človeka, ki je dandanes domala izumrl. Njena sončna narava je nositeljica neomajnega optimizma.

Tudi v najbridkejših življenjskih trenutkih, v največji skrušenosti, med solzami ne ugasne v njeni podzavesti iskrica upanja, da se mora vse srečno izteči — prav kakor na odru; tako tesno je povezano njeno življenje z življenjem na deskah.

Ivan Gorski

naš novi operetni tenorist je doma iz Gradačca v Bosni. Petje je študiral v Osijeku in Beogradu, prvič pa je nastopil na operetnem odru v Osijeku v Fallovi »Madame Pompadur«. Doslej je bil angažiran v Novem Sadu, v Beogradu in v Banjaluki. Nastopal je z velikim uspehom v glavnih vlogah operet: Carevič (Lehar), Španski slavček (Leo Fall), Cigan baron (Strauss), Fraskita (Lehar), Baron Trenk (Albini) i. dr. Na ljubljanskem operetnem odru se je predstavil našemu občinstvu že v prvi novosti letošnje sezone v Benešovi opereti »Pod to goro zeleno«. Njegova druga vloga, ki je neposredno sledila prvi je v Grünovi opereti »Dvojno knjigovodstvo«. Prepričani smo, da bo vrzel, ki je bila izpolnjena z angažmanjem Gorskega v operetnem ansamblu v splošno zadovoljstvo vseh ljubiteljev naše operete.

Gostovanje ljubljanske opere v Šibeniku

Prvo večje: »Lucia di Lammermoor« od Donizettia.

(12. V.) Sinoč nam se je pred potpuno rasprodatom kućom predstavila ljubljanska opera prigodom svog prvog nastupa u Šibeniku tipičnim scenskim djelom talijanske romantike iz druge polovine 19 vijeka »Lucijom« di Lammermoor« — od plodnog i jednog od najpoznatijih talijanskih kompozitora te muzičke ere Gateana Donizettia. Sadržaj je ove opere, ona poznata bujna i patetična romantika, koja je cvala u Italiji i Evropi za predverdijske ere, a čiji su glavni predstavnici Rossini, Bellini i Donizetti.

Melodiozna muzika bel canta, koja od početka do kraja ispunja ovo scensko djelo, sa snažnim dramatskim poentama, i ako ne odgovara današnjem ukusu, ipak može da zanese svakog ljubitelja muzičke umjetnosti. Svakako, ta se muzika još i danas daleko s

Ivan Gorski

većim uživanjem sluša, nego razne »moderne« operete s jeftinim i praznim efektima, koje odasvud niču u naše doba.

Glavnu rolu Lucie kreirala je primadona Ljubljanskog pozorišta gdja Z. Župevčeva. Ona je tragički lik Lucie pjevački i glumački dala s vanrednim shvatanjem i toplinom. Organ ove talentovane pjevačice odlikuje se mekoćom i suptilnom nježnošću, koja duboko dira. Mjestimično taj glas poprима svjetao i uznosit zvuk.

Igra gdje Župevčeve ni jednog časa ne upada u banalnu razmetljivu patetiku, što se skoro redovito dešava interpretantima sličnih rola. Njezino je predavanje uvjerljivo i do u tančice proživljeno, tako da spontano i neprimjetno postizava osjećajnu vezu sa slušateljstvom, koje predano prati njezinu radnju na pozornici.

Kulminacija igre gdje Župevčeve došla je do izražaja u sceni pete slike, kada Lucia, u transu duševne tame, tuguje za svojom izgubljenom ljubavi. Momenat glumački potresno iznesen, a pjevački umjetnica nam je pružila tim ulomkom nezaboravan užitek jedne virtuozne kolorature. Nakon otpjevane arije, publika je umjetnicu oduševljeno pozdravila burnim aplauzom na otvorenoj sceni.

G. V. Janko u ulozi brata Lucijana lorda Henrika Asthona, vrlo se je svidio svojim sigurnim držanjem u glumi i pjevanju. Njegov je bariton prečoran i opsežan. Rajmund Bidebent, Lucijin odgojitelj, u interpretaciji gosp. A. Petrovčića djelovao je jednostavno i pristo, dok je njegov obao i sonoran bas ostavio najljepši utisak. Mjestimično g. J. Gostič, kao sir Edgard Ravenswood, Lucijin dragi, zanosio je publiku svojim ugodnim tenorom, ali se čini, da je na svršetku posljednje slike bio nešto indisponiran. Isto tako, u manjim i epizodnim ulogama: g. I. Franc, tenor, kao lord Artur Buklaw, odabranik Lucijina brata, gđa N. Španova, kao Alica, Lucijina drugarica, i g. J. Rus, kao Norman — bili su na mjestu, te su s inteligencijom u glumi i dobro otpjevanim partovima doprinijeli uspjehu cjeline. Kor je bio izjednačen i dobar, ali malobrojan (svega nekoliko pjevača i pjevačica), pa se je ta praznina osjećala i na našoj pozornici. Orhestar je za naše prilike dovoljan i skladan i uglavnom je na to zadovoljstvo apsolvirao svoj zadatak.

Direktor Ljubljanske opere g. M. Pelič, koji je fungirao kao dirigent i režiser, sigurno i sa mnogo muzičarske invencije ravnuo je zbivanjem na pozornici i u orhestru.

Inscenacija je — ukoliko se to može kod nas obzirom na konstrukciju pozornice i raspoloživost rekvizita — u adekvatnom tonu bila izvedena, a posebice je posljednja slika efektno djelovala.

Umjetnici su u više navrata aklamirani i kazivani pred zastor skupa sa dirigentom, a gdi Župevčevoj poklonjeno je cvijeća.

Sve u svemu, ljubljanska nam je opera izvođenjem »Lucie di Lammermoor« pružila u vjelovitosti vedri umjetnički užitak, i mi smo joj radi tega od svega srca blagodarni. Držimo, da bi izvedba ispala još ljepše i jedinstvenije da je dolazak ljubljanskog ansambla bio na vrijeme aranžiran. Na raspoloženje pjevača, svirača i dirigenta, svakako je loše uticala sparina i nedostatak ventilacije, čemu se je moglo doskočiti. Neka nam, međjutim, izvjesni nedostaci služe kao pouka za drugu zgodu, ako se u buduće još neka naša opera i Šibenika sjeti. Ž—ić.

Druga več Ljubljanskog kazališta

Mjesto najavljene Verdijeve »Traviate« izvedena je revija »Sveti Anton, svih zaljubljenih patron« od J. Benša.

O samoj reviji »Sveti Anton« koja je na programu nazvana »veselom revijim sa pjevanjem i plesom«, možemo kazati, da je to vrlo interesantno i ako hoćete čak i značajno kazališno djelo, dok nam isto donosi i prikazuje originalne slovačke narodne običaje, krasne slovačke narodne nošnje, pjesme i plesove, ali to je u glavnom sve što ima umjetnički vrijednoga u ovoj reviji, pa ne razumijemo zašto je inače plitku i banalnu fabulu iste trebalo razvući u ništa manje nego 16 slika markiranih neprestanim otvaranjem i zatvaranjem bijelog zastora, kad su scenski efekti izostajali uslijed vrlo skućene scenerije. Muzička obradba pak sadržava nekoliko beznačajnih šlagera. Jedino molitva »Svetom Anti« imala bi mnogo bolji efekat, kad se nebi bezbroj puta ponavljala u reviji i time postajala dosadnom.

Zbilja je čudnovato zašto se je ništa manje nego petero ljudi mućilo oko »stvaranja« ovog djela (dva libretista, jedan kompozitor i dva koreografa). Mislimo da bi se za te »genijalne stvaraoce« s pravom mogla primjeniti ona naša narodna poslovice: »Što više baba, što betežnije dite«.

Usprkos svim tim manjkavostima ove revije, izvedba iste bila je na osobitoj glumačkoj, a po nekada i pjevačkoj visini, jer su u istoj sudjelovali ne samo ponajbolji prvaci operete (Gdje Poličeva, Ribičeva, Španova, gg. Zupan, Marčec, Peček i drugi) već i nekoliko članova opere (simpatični bariton g. Janko koji je kod izvedbe

»Lucie« svojim bogodanim glasom i markantnom pojavom mahom osvojio našu publiku, te tenor g. I. Francel, koji je oduševio slušateljstvo pjevajući slovačke narodne pjesme. U zadnjem činu vrlo dobar bio je u ulozi općinskog stražara g. J. Rus, koji je svojom komikom dobrano nasmijao publiku. Baleti, zborovi i orhestar i ako, osjetljivo reducirani bili su izvrsno fuzirani, uigrani i disciplinirani, zašto svakako ide zasluga vrijednom dirigentu g. Antonu Neffatu, koji je boreći se sa mnogo tehničkih poteškoća (potenciranih osjetljivom vrućinom u kazalištu) uspio da održi potrebiti tempo i moral u ansamblu.

Naša publika koja umije da bude gostoljubiva i zna da cijeni učinjene napore pozdravila je simpatične goste (osobito pri rastanku) toplim aplauzom, dok je prvakinji g. S. Poličevoj poklonjena jedna kita krasnih bijelih ruža, a dirigentu g. Neffatu lijepi lovor vijenac s državnom trakom sa strane Uprave Gradskog Kazališta.

B. B.

Vjerujemo da će Uprava Ljubljanskog Kazališta kod dojučeršnjeg gostovanja umjeti da pravilno shvati i ocjeni sve učinjene žrtve i napore sa strane naših sugrađana, te da će se dojučeršnjeg puta odužiti izvedbom od barem pet ponajboljih svojih opera u kojima će glavne uloge pjevati prvorazredni članovi Ljubljanske Opere.

Hvala i stoput hvala braći Slovincima! Živjeli i dovidjenja!

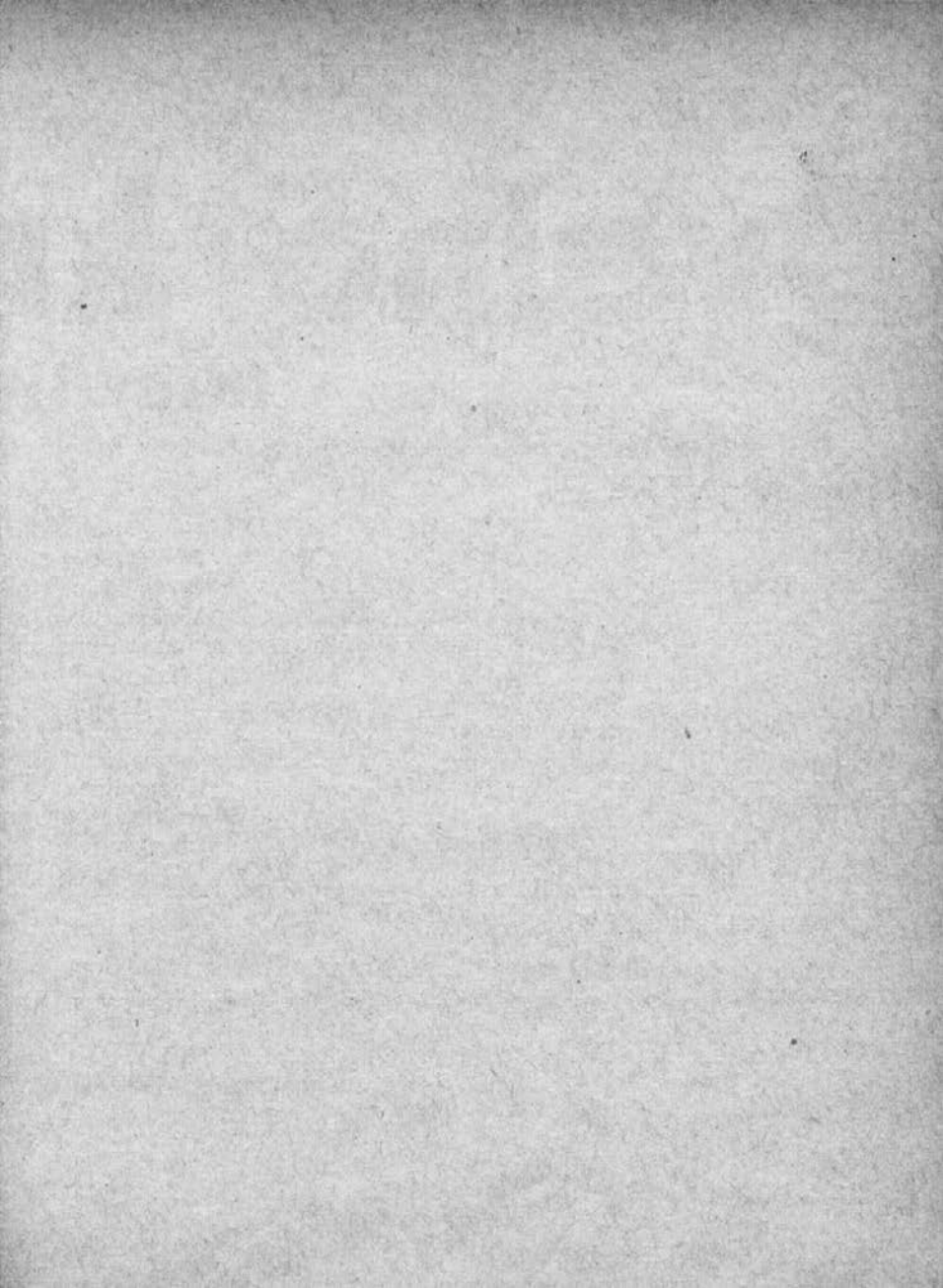
»Tribuna«

Prihodnji operni spored

Prva operna novost v letošnji sezoni bo Risto Savinova izvirna narodna opera »Matija Gubec« v 5. dejanjih.

V glavnih vlogah nastopajo: Primožič, Petrovčič, Marčec, Betetto, Janko (Kolacio), Gorski, Burger ter ga. Kogejeva in Ribičeva. Režijo ima prof. O. Šest, glasbeno vodstvo dr. D. Švara.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Zupančič. Urednik: Matija Bravničar. Za upravo: Karel Mahkota. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

Dvojno knjigovodstvo

(Kjer ljubzen cvete)

Operetka v treh dejanjih. Spisala Emil in Arnold Golz.

točke zložil Fric Löhner - Beda. Uglasbil Bernard Grün.

Orkester vodi: D. Žebre.

Režiser: Prof. O. Šest.

Herman Köhler, industrialec	V. Janko
Hans, njegov sin	J. Gorski
Ringelheim, industrialec	D. Zupan
Valerija, njegova žena	A. Gabrijelčičeva
Hana, njuna hči	V. Smerkoljeva
Poldi Lechner	M. Brumen-Lubejeva
Peter Fink	B. Peček
Lovrenc, sluga pri Köhlerju	E. Frelj
Gospodična Biber } starijski {	R. Bracarjeva
Gospodična Möller } mlajši {	S. Japljeva
Anton, sluga pri Ringelheimovih	M. Simončič
Pikolo	Remžgarjeva

Prvo in tretje dejanje se vrši na Dunaju v Köhlerjev pisarni, drugo v Gradcu na stanovanju Ringelheimovih.

Sceno je opremil scenograf arh. Franc. Koreografija: baletni mojster ing. Golovin. — Toalete Brumen-Lubejeve izdelala Rogelj Nada, Novi trg 5, aranžma vlasulje Vena (Potočnik), Gradišče 4, klobuki salon Nives, Kneževa ul.; toalete Smerkoljeve atelje Sever, kozmetične rekvizite dobavila tvrdka Vena v Ljubljani.

Ojačevalno napravo je dobavila tvrdka Radlo r. z. o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

